

มคอ. 4 รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม
(Field Experience Specification)

0122481 การค้นคว้าอิสระ
INDEPENDENT STUDY

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0122481 การค้นคว้าอิสระ

3(0-9-0)

Independent Study

บุรพวิชา : ไม่มี

ควบคู่ : ไม่มี

การค้นคว้าประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ กสนฝึกปฏิบัติการวิเคราะห์ สังเคราะห์ประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 เดือน

At least two months researching public administration issues; practicing analysis and synthesis of domestic and international public administration issues

2. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ประเภทรายวิชา หมวดวิชาเฉพาะ วิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบ

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

ผศ.ดร.ยศธร ทวีพล

ผศ.ดร.ธเนศ ยุคันทวนิชชัย

ดร.อภิรดี จิโรภาส

ดร.บุญญวัฒน์ จิตประคอง

ดร.บุญญาดา ไชยราช

อ.วรธา มงคลสืบสกุล

5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่กำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามตามแผนการศึกษาของหลักสูตร

ภาคการศึกษาที่ 2/2568 ชั้นปีที่ 4

6. สถานที่เรียน

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

7. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดครั้งล่าสุด

26 ตุลาคม 2568

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของประสบการณ์ภาคสนาม

จุดมุ่งหมายในผลการเรียนรู้ประสบการณ์ภาคสนามของนิสิต มีดังนี้

- 1.1 ทักษะในการปฏิบัติงานจากองค์การหรือพื้นที่ปฏิบัติการ ตลอดจนมีความเข้าใจในหลักการสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.2 มีมนุษยสัมพันธ์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี
- 1.3 มีระเบียบวินัย ตรงเวลา และเข้าใจวัฒนธรรมขององค์การ ตลอดจนสามารถปรับตัวให้เข้ากับองค์การหรือพื้นที่ปฏิบัติการได้
- 1.4 มีความกล้าในการแสดงออก และนำความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้

2. วัตถุประสงค์ของประสบการณ์ภาคสนาม

เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานด้านวิชาชีพ
ราชการทั้ง ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

หมวดที่ 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนิสิต

1. แผนการกระจายความรับผิดชอบ

รายวิชา	1. คุณธรรม จริยธรรม		2. ความรู้			3. ทักษะทางปัญญา		4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			5. ทักษะการวิเคราะห์		
	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2	5.3
0122481 การค้นคว้าอิสระ	●		●	●	●	●	●				●	●	●

ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม		
● 1.1 พัฒนานิสัยและประพฤติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัว และส่วนรวม 1.2 สามารถปรับวิถีชีวิตในทางที่ดีงามตามค่านิยม และจัดการปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยมพื้นฐานและความรู้สึกของผู้อื่น	(1) สร้างวัฒนธรรมองค์กรในคณะ เพื่อปลูกจิตสำนึกขั้นพื้นฐานให้กับนิสิตในการรักษาระเบียบวินัยของมหาวิทยาลัย การมีส่วนร่วมในการพัฒนามหาวิทยาลัยและสังคม มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง และมีการตรงต่อเวลา (2) อาจารย์ผู้สอนช่วยกันสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพในการสอนทุกรายวิชา (3) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาจริยธรรม และธรรมาภิบาลนักบริหาร และภาวะผู้นำซึ่งเป็นวิชาในหมวดวิชาเอกบังคับให้นิสิตได้เรียน (4) จัดทำข้อตกลงร่วมกับนิสิตและมีบทลงโทษ หากทำผิดเรื่องคุณธรรม และจริยธรรม โดยเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมโดยตรง	(1) สังเกตพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (2) การสอบข้อเขียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ จริยธรรมและธรรมาภิบาลนักบริหาร และภาวะผู้นำ (3) ประเมินจากการปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมของนิสิต
2. ด้านความรู้		
● 2.1 เข้าใจความรู้และหลักการของแนวคิดและทฤษฎีทางนโยบายสาธารณะ ● 2.2 รู้และเข้าใจถึงความก้าวหน้าของความรู้ตลอดจนธรรมเนียมการปฏิบัติ กฎระเบียบและข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ในสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	1) การจัดการสอนในหลากหลายรูปแบบ โดยเน้นให้นิสิตศึกษาหลักการทางทฤษฎี และสามารถประยุกต์ใช้ทางปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง โดยทันต่อการเปลี่ยนแปลงทาง เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทั้งนี้ให้เป็นไปตามลักษณะของรายวิชาตลอดจนเนื้อหาสาระของรายวิชานั้น ๆ	(1) บททดสอบย่อย (2) การสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน (3) ประเมินจากรายงานที่นิสิตจัดทำ (4) ประเมินจากโครงการที่นำเสนอ (5) ประเมินจากการนำเสนอรายงานในชั้นเรียน

ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
● 2.3 ตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ในสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์	2) ควรจัดให้มีการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงโดยการศึกษาดูงาน การทำวิจัยภาคสนามตลอดจนฝึกปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) มีการเชิญวิทยากรที่มีประสบการณ์โดยตรงมาให้ความรู้	6) ประเมินจากรายวิชาสหกิจศึกษา/ การฝึกงานทางรัฐประศาสนศาสตร์
3. ด้านทักษะทางปัญญา		
● 3.1 สามารถค้นหาข้อเท็จจริงและความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรัฐประศาสนศาสตร์จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย	(1) กรณีศึกษาแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการ องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชา สังคมที่มีการจัดการที่ดี (2) การอภิปรายเป็นกลุ่ม/การศึกษาเฉพาะ กรณีด้านการบริหารจัดการ องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม (3) การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ค้นคว้า หรือทำโครงการงานเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม (4) การบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการ องค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม (5) การจัดการความรู้ (KM) เพื่อแลกเปลี่ยน ความรู้ร่วมกันกับองค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม (6) การจัดทำแผนภูมิความคิด (Mind Mapping)	(1) ประเมินผลจากงานที่มอบหมายให้ทำ (2) ประเมินจาก การสอบข้อเขียน การคิดวิเคราะห์การสังเคราะห์ และการเชื่อมโยงประเด็นด้านการบริหาร จัดการองค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคประชาสังคม (3) การเขียนรายงานข้อค้นพบที่ได้ จากกรณีศึกษา/โครงการวิจัย (4) สรุปบทเรียนจากการศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้ทางด้านการบริหาร จัดการภาครัฐ ภาคเอกชน และภาค ประชาสังคม
● 3.2 สามารถศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ หรือสภาพปัญหาที่ซับซ้อน โดยใช้ความรู้แนวคิดและทฤษฎีทางรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์		
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ		
● 4.1 มีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเอง และแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำ และสมาชิกที่ดีของกลุ่ม	1) การจัดกิจกรรมกลุ่มควบคู่กับการทำงานเดี่ยวโดยเฉพาะการใช้กรณีศึกษา การอภิปรายการเสนอความคิดเห็นในลักษณะการระดมสมอง (2) จัดกิจกรรมสันทนาการต่างๆ นอกห้องเรียน เช่น วันพุธในช่วงบ่าย	(1) ประเมินพฤติกรรมการแสดงออกของนิสิตในการทำงานกลุ่ม วิธีแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของนิสิต (2) ประเมินความรับผิดชอบต่อเวลาในการส่งงาน และความตั้งใจทำงานให้สมบูรณ์
● 4.2 สามารถปรับตัวได้ในสังคมที่มีความหลากหลายรับฟังความเห็นที่แตกต่างและแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางรัฐ-ประศาสนศาสตร์ได้อย่างสร้างสรรค์		

ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
● 4.3 มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับพื้นฐานของตนเอง และบริบทของกลุ่ม	(3) จัดทำโครงการพิเศษหรือกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิต	(3) จัดให้มีการทบทวนเพื่อปรับปรุงการทำงานร่วมกับหน่วยงานในท้องถิ่น
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		
● 5.1 มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้และ การนำเสนอข้อมูลทางรัฐประศาสนศาสตร์ในรูปแบบที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่างๆ	(1) กำหนดให้นิสิตเรียนรายวิชาสถิติทางรัฐประศาสนศาสตร์ และวิชาการระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อศึกษาปัญหาตามสภาพของท้องถิ่น (2) กำหนดให้นิสิตเรียนในรายวิชาสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์	(1) ใช้ผลการประเมินในรายวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรง 2) ประเมินผลจากการทำวิจัยที่ใช้การวิเคราะห์ตัวเลขประกอบ (3) ประเมินโดยการนำเสนอรายงานด้วยการสอบปากเปล่าสำหรับการทำรายงาน และการวิจัยต่างๆ
● 5.2 สามารถใช้เครื่องมือทางสถิติขั้นพื้นฐานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับประเด็นปัญหาทางการ วิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์	(3) ให้มีการค้นหาข้อมูลเพื่อใช้ในการเรียนการสอนโดยใช้ระบบสารสนเทศ (4) ให้นิสิตมีการนำเสนอรายงานและผลการศึกษาในรูปปากเปล่า และด้วยการใช้ระบบสารสนเทศ	
● 5.3 สามารถสื่อสารประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ		

หมวดที่ 4 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายโดยทั่วไปของประสบการณ์ภาคสนามหรือคำอธิบายรายวิชา

ค้นคว้าประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ ฝึกปฏิบัติการวิเคราะห์ สังเคราะห์ประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์ทั้งในและต่างประเทศ

2. กิจกรรมของนิสิต

การศึกษาและค้นคว้าประเด็นทางรัฐประศาสนศาสตร์โดยอาศัยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพ หรือเครื่องมืออื่นๆ กำหนดมีระยะเวลา 1 ภาคเรียน และจัดทำรายงานวิจัยหรือโครงงานจำนวน 1 ฉบับ

3. รายงานหรืองานที่นิสิตได้รับมอบหมาย

รายงานหรืองานที่ได้รับมอบหมาย	กำหนดส่ง
รายงานการวิจัย หรือรายงานโครงงาน	สัปดาห์สุดท้ายการฝึกสหกิจศึกษา
การปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้กับอาจารย์ที่ปรึกษา	รายงานผลทุกสัปดาห์

4. การติดตามผลการเรียนรู้การฝึกประสบการณ์ภาคสนามของนิสิต

กิจกรรมนิเทศการค้นคว้าอิสระอย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง

กิจกรรมรายงานความก้าวหน้าทุกสัปดาห์ เป็นเวลา 16 สัปดาห์

กิจกรรมนำเสนอรายงานและการปฏิบัติงานหลังจากเสร็จสิ้นภาคเรียน

5. หน้าที่และความรับผิดชอบของพนักงานที่เลี้ยงในสถานประกอบการ ที่ดูแลกิจกรรมในภาคสนาม

ไม่มี

6. หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

การให้คำปรึกษาและร่วมวางแผนการโครงงานหรือวิจัยกับนิสิต

7. การเตรียมการในการแนะแนวและช่วยเหลือนิสิต

การเตรียมการสำหรับการทำโครงงานหรือวิจัยของนิสิตเพื่อประกอบรายวิชาในกลุ่มประสบการณ์เชิงปฏิบัติประกอบด้วย

7.1 จัดการปฐมนิเทศและแนะนำกระบวนการจัดทำรายงานโครงงานหรือวิจัยแก่นิสิตก่อนออกปฏิบัติการภาคสนาม

7.2 กำหนดอาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตแต่ละคนก่อนออกปฏิบัติการภาคสนามเพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือทางวิชาการแก่นิสิตตลอดระยะเวลาทั้งก่อน ระหว่าง และหลังจากการวิจัย

7.3 กำหนดให้มีที่ปรึกษาโครงการหรือวิจัยเพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือทางวิชาการแก่นิสิตร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

7.4 กำหนดให้นิสิตรายงานผลความก้าวหน้าต่อที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาทุกเดือนผ่านเพื่อทราบความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการหรือวิจัย

7.5 จัดให้มีการนำเสนอโครงการหรือวิจัยของนิสิตต่อที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาหลังจากสิ้นสุดการปฏิบัติการภาคสนาม

8. สิ่งอำนวยความสะดวกและการสนับสนุนที่ต้องการจากสถานที่ที่จัดประสบการณ์ภาคสนาม/ สถานประกอบการ

พื้นที่วิจัยหรือจัดทำโครงการอาจจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้นิสิต

หมวดที่ 5 การวางแผนและการเตรียมการ

1. การกำหนดสถานที่ฝึก

หลักสูตรได้กำหนดให้นิสิตดำเนินการวิจัยหรือโครงการในหน่วยงานทั้งเป็นองค์การภาครัฐ เช่น กระทรวง กรม กอง ในราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรมหาชน และ องค์การภาคเอกชน

2. การเตรียมนิสิต

กิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนการศึกษาค้นคว้าอิสระ ดังนี้

1. ปฐมนิเทศรายวิชา ซึ่งแจ้งรายละเอียดของการฝึกประสบการณ์ภาคปฏิบัติตาม มคอ.4
2. เตรียมความพร้อมนิสิตก่อนการค้นคว้าอิสระ โดยการทบทวน ความรู้และเพื่อฝึกทักษะเฉพาะในด้านต่างๆ เพิ่มเติมก่อนภาคสนาม

3. การเตรียมอาจารย์ที่ปรึกษา

กิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา ดังนี้ จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาอิสระ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การมอบหมายงานการประเมินผลการเรียนรู้ของรายวิชา

4. การเตรียมพนักงานพี่เลี้ยงในสถานที่ฝึก

ไม่มี

5. การจัดการความเสี่ยง

หลักสูตรเตรียมแผนการจัดการความเสี่ยงอันจะเกิดกับนิสิตร่วมกับคณะและมหาวิทยาลัย

หมวดที่ 6 การประเมินนิสิต

1. หลักเกณฑ์การประเมิน

ระดับคะแนน (เกรด)	ช่วงคะแนน
VG	80-100
G	75-79
S	70-74
U	0

2. กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิต

การประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิตมีกระบวนการงานดังนี้

ลำดับ	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน/ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
1		รายงานแบบเดี่ยวหรือกลุ่ม (การคัดลอก 50 คะแนน)	1-15	50 %
2		รายงานแบบเดี่ยวหรือกลุ่ม (ความถูกต้องของเนื้อหาและความละเอียดของเนื้อหา 50 คะแนน)	1-15	50 %
รวม				100 %

วิธีการตัดเกรด ☒ อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)

☐ อิงกลุ่ม (T-Score)

3. ความรับผิดชอบของพนักงานพี่เลี้ยงต่อการประเมินนิสิต

ไม่มี

4. ความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้รับผิดชอบประสานภาคสนามต่อการประเมินนิสิต

การให้คำปรึกษาและร่วมวางแผนกับนิสิต และการประเมินผลนิสิต รวมถึงการวางแผนสำหรับการออกภาคสนามของนิสิต

5. การสรุปผลการประเมินที่แตกต่าง

ผลการประเมินนิสิตยึดจากคุณภาพของผลงานและการตัดสินผลการคะแนนของอาจารย์ที่ปรึกษาถือเป็นที่สุด

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

1. กระบวนการประเมินการฝึกประสบการณ์ภาคสนามโดยผู้เกี่ยวข้องต่อไปนี้

1.1 นิสิต

นิสิตมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของตนเอง

1.2 พนักงานพี่เลี้ยงหรือผู้ประกอบการ

ไม่มี

1.3 อาจารย์ที่ดูแลกิจกรรมภาคสนาม

ประเมินผลงานของนิสิตตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

1.4 อื่น ๆ (ถ้ามี)

ไม่ระบุ

2. กระบวนการทบทวนผลการประเมินและการวางแผนปรับปรุง

ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เพื่อพิจารณาข้อเสนอแนะมาปรับปรุงสำหรับการใช้ในรอบปีการศึกษาต่อไป โดยนำไปแสดงไว้ในรายงานผลการดำเนินการประสบการณ์ภาคสนาม (มคอ.6) และรายงานผลการดำเนินการหลักสูตร (มคอ.7)